

Het huis van... ERNST VAN DER HOEVEN

Bijna alles in het interieur van landschapsarchitect Ernst van der Hoeven (1965), die dit jaar een bijdrage levert aan de Nederlandse inzending voor de Venetiaanse Biënnale, heeft te maken met lichtval, harmonie en bezieling. Dankzij de vele uitgestalde vondsten heeft het huis iets van een museum. 'Ik ben een verzamelaar.'

Fotografie **Dennis Brandsma** Tekst **Jeroen Junte**

Aan de muur hangt een kunstwerk van Marijn van Kreijl. Op een Franse metalen klaptafeltje een verzameling mooie vondsten. De tegels tegen de achterwand zijn favoriet omdat er geen twee dezelfde kleur wit zijn.
Linkerpagina Ernst van der Hoeven (rechts) en zijn partner Stephan van Vliet, zittend op een verwarmde houten bank die langs de gehele voorgevel loopt.

De achtergevel van het huis aan een Amsterdamse gracht. Het huis stamt uit 1706 en heeft een rijk gedecoreerde kroongevel in Lodewijk de 14e stijl. De huidige bewoners kochten het aan in 2004. Het buurpand rechts stamt eveneens uit de 17e eeuw en werd bewoond door Prof. Dr. Tulp (anatomische les Rembrandt).

1 De hal van het huis heeft originele arabescato-mameren vloertegels en wanden met originele vroeg 18e-eeuwse vlakverdeling. De stoeltjes uit de collectie van Hay vallen hier bijna niet op. **2+3** In werkkamer van Stefan vormen twee tafels van bevriende kunstenaar Joep van Lieshout een royaal bureau. Rond de tafel staan de Hee Dining stoelen van Hay. De tafellamp Spun Light is van ontwerper Sebastian Wrong voor Flos. Het houten krukje is van Tom Dixon. De staande lamp werd tijdens een doorreis in Luzern gekocht. **4** Een hoekje van de studio met vintage tuinstoel die werd gevonden op straat. De schuifdeur geeft toegang tot de binnentuin.

‘IK VOEL ME ERG AANGETROKKEN TOT HET LICHT IN SCANDINAVIË. DAT PROBEER IK IN AMSTERDAM VAST TE HOUDEN’

Een serene stoel in Engelse Windsor-stijl was het eerste meubel dat Van der Hoeven en zijn partner Stephan van Vliet (1970) kochten toen ze hun monumentale grachtenpand aan de Keizersgracht in Amsterdam betrokken. ‘We zijn niet zo van het gelikte design. Meubels moeten iets te vertellen hebben.’

De houten stoel is met de hand gemaakt door de Shakers, een strenggelovige hechte boerengemeenschap die langs de oostkust van de VS leefde. ‘Deze mensen hadden een principiële sobere levensstijl, met huizen waarin alleen het hoognodige stond dat met zorg werd gemaakt,’ zegt Van der Hoeven. ‘Boven alles heeft die stoel bezieling.’ Iets wat ook geldt voor het huis zelf. ‘De architectuur van dit grachtenpand is uiterst rationeel. Het is een smalle kavel, dus is er zo hoog mogelijk gebouwd. Daarbij is goed gelet op functionaliteit. Kijk maar eens naar deze ramen,’ zegt hij, wijzend op een hoog raam in het midden van de voorgevel. ‘Dat is eigenlijk een luik waardoor de goederen naar binnen werden getakeld.’

Natuurlijke kleuren

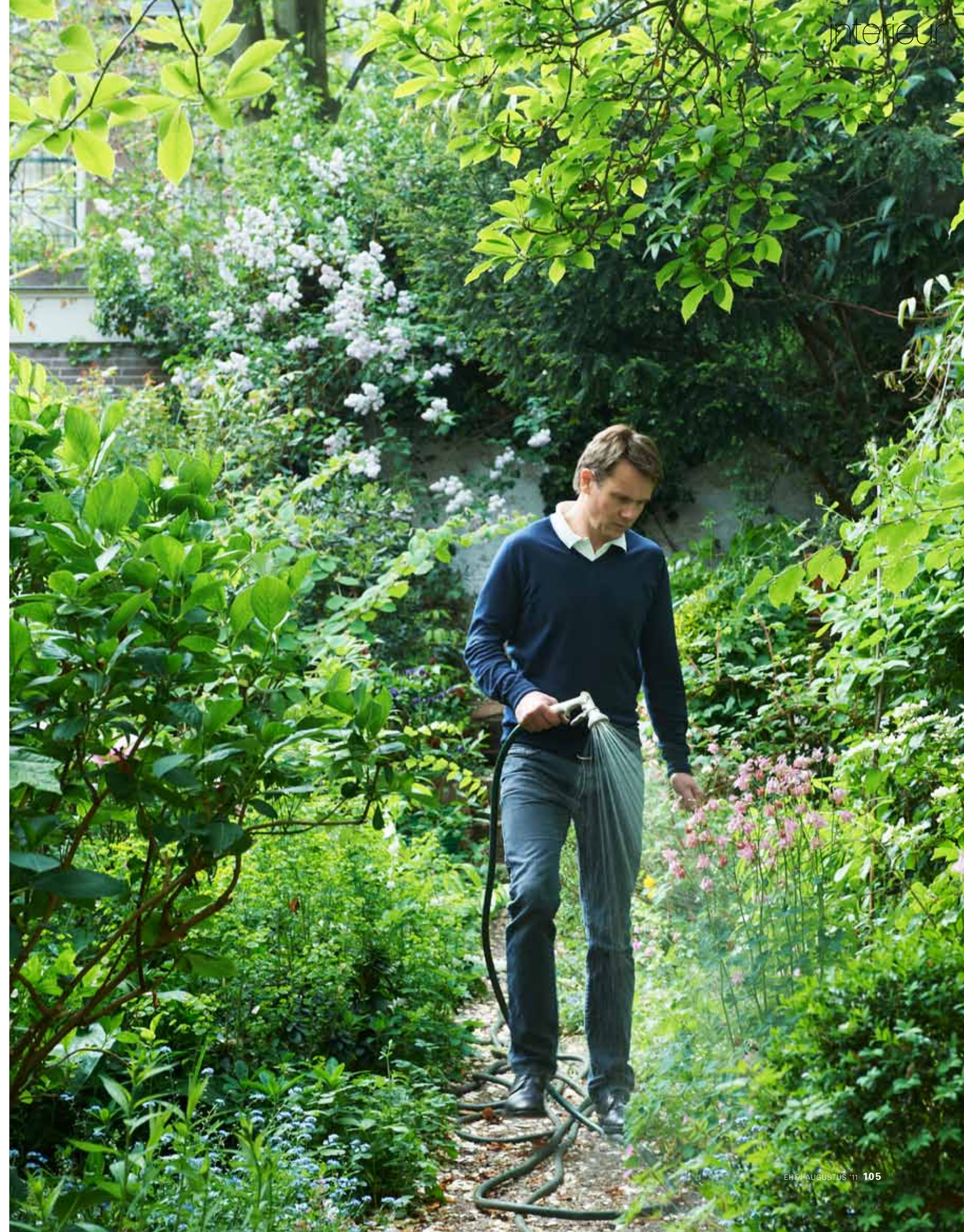
Het interieur draagt duidelijk de signatuur van de bewoners. Er is geen ruimte in huis waar geen opvallende kunst hangt. Hier leven cultuurminnende grotestadsbewoners. Levensgenieters ook – de centrale plek in huis is de keuken. Tegelijkertijd heeft het huis een rustgevende, bijna landelijke sfeer dankzij een natuurlijk kleurgebruik van verzadigd grijs en wit en materialen als onbehandeld eikenhout, leer en wol. ‘Net als een fraai landschap straalt ook een aangenaam interieur harmonie uit,’ aldus Van der Hoeven.

Al met al niet verwonderlijk, aangezien Van der Hoeven oprichter en eigenaar is van EVDH Studio for the Urban Landscape, een veelzijdig bureau voor advies en landschapsarchitectuur. Met beeldend kunstenaar Frank Bruggeman en grafisch vormgeefster Samira Ben Laloua publiceert hij twee keer per jaar het Engelstalige Club Donny, een grensverleggend tijdschrift over natuur in een stedelijke omgeving. De activiteiten

van EVDH lopen uiteen van onderwijs (aan Design Academy Eindhoven en de Rietveld Academie), advies voor bedrijven, het samenstellen van tentoonstellingen en het ontwerpen van tuinen en parken. Dit jaar mocht Van der Hoeven een groene folly ontwerpen voor de entree van het Nederlandse paviljoen op de Biënnale van Venetië, de oudste en meest prestigieuze kunstmanifestatie ter wereld. Het resultaat van eervolle opdracht is daar nog tot november te aanschouwen.

Van der Hoeven is geboren in Noorwegen, waar nog steeds familie woont. ‘Ik voel me erg aangetrokken tot het licht, de rust en de ruimte in Scandinavië. Dat gevoel probeer ik in Amsterdam vast te houden door ons huis niet vol te stouwen met meubilair.’ Ze mogen dan weinig meubilair hebben, het interieur van Van der Hoeven en Van Vliets huis oogt als een klein museum. Op elke tafel, in elke kast en aan elke muur hangt of ligt wel iets – zorgvuldige neergelegde kiezels, een nonchalant geknoopte tros kleurige touw ►

Uitzicht vanuit de werkkamer van Stephan op het monumentale trappenhuis. De houten wand met ingebouwde kasten is gemaakt door broer Kim van der Hoeven. In het trappenhuis staat een antiek Oostenrijks stoeltje met daarboven schilderij Celestial Chart van Steven Aalders. Op de deur staat nog de tekst 'Van Veen's Administratie Kantoor', een overblijfsel van vroegere bewoning.

Doorkijk vanuit de eetkamer naar de keuken van Poggenpohl, aan de eettafel staan twee vintage stoeltjes van Hans Wegner. Boven tafel hangt een vintage Finse hanglamp. Links een ets van kunstenaar Louise Bourgeois, rechts is de keuken. De openstaande deuren geven toegang tot een dakterras.

1 Doorkijk vanuit de eetkamer naar de ramen aan de voorzijde van het pand. De antieke groene splitpootklaptafel stamt uit Noord-Holland en ligt vol met boeken. Erboven hangt een tekening van de Noorse kunstenaar Jan Groth. De lamp Parentesi is een klassieker uit de collectie van Flos. In het plafond is nog het originele wiel te zien waarmee goederen omhoog werden getakeld. Het schilderij is van de Amerikaanse kunstenaar Alexis Templin.

2 Ernst van der Hoeven (rechts) en zijn partner Stephan van Vliet op het dakterras, dat aansluit op de eetkeuken. **3** Het uitzicht vanaf het dakterras op de Westerkerk.

‘HET HISTORISCHE TAKELWIEL IS DE ZIEL VAN HET PAND, DAT LAAT ZIEN WAAROM HET HUIS IS ZOALS HET IS’

uit Sri Lanka, wat kalebassen of een zorgvuldig gestapeld ensemble zakdoeken. 'Ik ben een enorme verzamelaar. Regelmatig vind ik dingen op rommelmarkten, maar ook bij het grofvuil.' Opvallend is het bijna volledig ontbreken van groen in huis. 'Planten horen in de zomer buiten.' Toch is de natuur op een subtiele manier nadrukkelijk aanwezig. Zo staat een bos wilde bloemen in de befaamde glazen vaas van de Finse architect Alvar Aalto, waarvan wordt gesuggereerd dat de vloeiende is geïnspireerd op de omtrek van een Fins meer. Prominent aan de muur hangt een serie werken van Herman de Vries uit 1972: een collectie gedroogde bladeren, door de kunstenaar verzameld na een novemberstorm.

En daarbij: ze wanen zich in hun grachtenpand vaak ergens op het platteland. 'In de binnentuin en op het dakterras heerst zo'n rust. Twee jaar geleden deed ik een imkerkursus, en sinds een jaar heb ik een nu een eigen kast bijen op een stille plek achter in de tuin. Als ik met mijn

bijen bezig ben, vergeet ik dat ik in de stad ben. Behalve als er een tram langsrijdt of de klok van de Westertoren slaat. Maar dat zijn nu net van die oudervetse geluiden die je graag wilt horen.' Met de seizoenen bewegen ze zich door het huis. Van Vliet: 'In de zomer zitten we vooral buiten op het terras. 's Winters zitten we vaker beneden bij de open haard of op de verwarmde houten bank die langs de hele voorgevel loopt.'

Pakhuis vol herinneringen

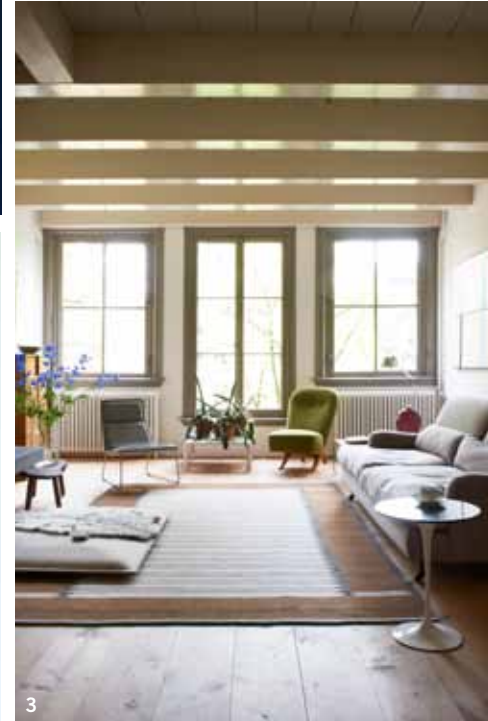
Van Vliet en Van der Hoeven kochten hun huidige huis in 2004. Naast een woongedeelte over drie etages en een gastenverblijf op de zolder van het achterhuis, beschikken ze ieder over een eigen werkruimte; Van Vliet op de eerste verdieping in het achterhuis, Van der Hoeven zoals te verwachten op de begane grond aan de tuin. De tijd die ze samen thuis doorbrengen, wordt optimaal benut met een ontbijt op het dakterras of een diner met vrienden. Zo veel tijd om samen te genieten van hun huis hebben ze niet. Van

Vliet is voor een groot deel van de tijd vanwege zijn werk in Hong Kong. Van der Hoeven reist ook veel; ten tijde van het interview staat hij op het punt te vertrekken naar Zweden.

Voordat ze dit huis kochten, woonden ze samen in Milaan, waar Van der Hoeven landschapsarchitectuur studeerde aan de Politecnico, de gerenommeerde TU die zo veel bekende ontwerpers en architecten heeft afgeleverd. 'Door het vele reizen blijft het buitenland een belangrijke bron van inspiratie voor ons alle twee,' zegt Van Vliet. 'Na de hectiek van Hong Kong is het heerlijk om even uit te blazen in de leegte van Scandinavië.' Bewijs van hun reizen is terug te vinden in het interieur. 'De antieke berkenhouten eetkamerstoelen hebben we op een veiling in Zweden gekocht, de demonteerbare eettafel heeft mijn broer Kim van der Hoeven ontworpen.' Over elk object waarbij Van der Hoeven stil staat, dist hij een verhaal op. 'Deze hoekkast heb ik van een goede vriend gekregen; hij komt uit de boerderij in Brabant ►

1 Achter de bank Raffles van Depadova hangt een blauw kunstwerk van de Engelse kunstenaar Ian Davenport. Naast de bank een vintage salontafel van Kho Liang le voor Artifort met daarop een wijnrode Murano-glazen vaas van Venini. Erboven hangt een kunstwerk van Steven Aalders. Staande lamp Gilda is van Pallucco Italia. **2** Op een antieke tafel staan een kunstwerk van Corinne van Lebusa, een kannetje van Nicola Tassie uit de collectie van Margret Howel en een stapel zakdoeken. Erboven hangt een kunstwerk van Dennis Hollingsworth. **3** De woonkamer aan de voorzijde van het pand heeft originele brede vloerdelen met daarop een Zweeds vloerkleed. Grijs fauteuil Low Pad van Jasper Morrison voor Cappellini, groene vintage fauteuil, bijzettafeltje van Eero Saarinen voor Knoll International.

DE VLOER IN DE BOVENSTE ZITKAMER VERKEERT NOG IN OORSPRONKELIJKE STAAT, WAARDOOR JE VIA DE KIEREN ZO NAAR BENEDEN KIJKT

waar hij opgroeide,' zegt hij bij een oude groene hoekkast. 'De kastdeuren zijn gemaakt van voormalige raamluiken.' Zelfs aan de nieuwe houten dubbele klapdeuren die de diverse kamers van het trappenhuis scheiden, hangt een verhaal. 'Stephan is opgegroeid in het hotel van zijn ouders bij Nijmegen. Bij de verbouwing hij opperde het idee om van die grote dommeldeuren te gebruiken. Deze dubbele deuren vormen nu een leitmotiv in het interieur, omdat ze de overgangen naar de verschillende leefomgevingen markeren.'

Hun huis is uitgegroeid tot 'een pakhuis voor hun verhalen en herinneringen'. Maar dat kwam niet vanzelf. 'Toen we het kochten, zat hier het kantoor van Jeugdzorg dat was opgeknipt in allemaal kleine hokjes, in een dwingende jarentachtigsfeer, ook nog. We hebben het pand letterlijk gestript.' Twee jaar duurde de verbouwing. 'We zijn best geschrokken wat je allemaal tegenkomt in zo'n historisch pand. Balkkoppen die verrot zijn, een dak dat lekt en een kelder die overstroomt. Maar

het gevoel dat je zo'n pand ook echt redt, dat is zo bevredigend.' Hoewel ze inmiddels al bijna acht jaar aan de Keizersgracht wonen, is nog steeds niet alles helemaal af. Zo hebben ze vrij recent besloten om in het gastenverblijf nog een keukentje te bouwen. Daarom heeft Van Vliet een tip voor toekomstige verbouwers van een monumentaal pand: 'Neem de tijd en probeer niet het huis in één keer perfect te maken. Laat af en toe iets gewoon even liggen. Je moet zoveel beslissingen op een dag nemen, dat kun je gewoon niet allemaal in één keer overzien.'

Cadeautjes waren er ook, tijdens de verbouwing. Van der Hoeven: 'De schouw in het gastenverblijf bleek te zijn gemetseld van bijzondere appelbloesemsteentjes.' Een aantal muren op de begane grond was betegeld met 'witjes', authentieke tegels in natuurlijke tinten wit. 'Er is geen tegel met dezelfde kleur.' Een deel van de tegels werd geplaatst als een plintrij op de vloer in

het woongedeelte. 'Zo werd vroeger voorkomen dat de muren nat werden bij het schrobben van de vloer.'

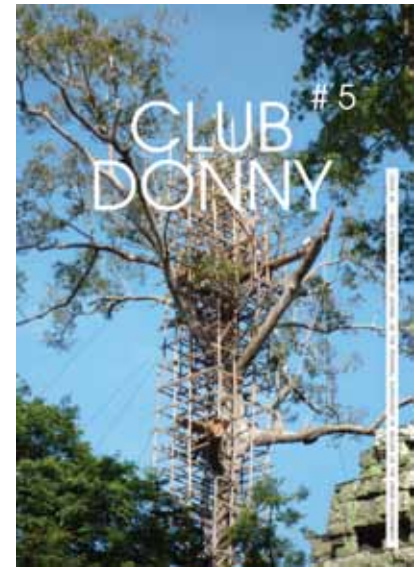
Het meest bijzondere dat tijdens 'het uitpellen van het hokkerige kantoorpand' te voorschijn kwam, was het historische takelwiel. 'Dat is echt de ziel van het huis,' zegt Van Hoeven. 'Het laat zien waarom het huis is zoals het is. Met deze takel werd vroeger de handelswaar naar de opslagruimte op de bovenste verdiepingen getakeld. Gewoond werd er alleen op de onderste twee lagen.' Bij de verbouwing hebben ze deze originele elementen zoveel mogelijk intact gelaten; zelfs de vloer in de bovenste zitkamer verkeert nog in oorspronkelijke staat, hoewel je door de kieren zo in de ondergelegen salon kijkt. 'Toen deze grachtenpanden destijds werden gebouwd, bestonden ze uit hout, hout en hout. Dat hebben we in het huidige interieur terug laten komen. Het pand heeft veel serene schoonheid van zichzelf, daar moet je zo min mogelijk aan doen.' ►

De blauwe Zweedse vintage fauteuil is ontworpen door Carl Malmsten; Koningin Juliana had exact dezelfde en is er weleens in gefotografeerd. Links hangen kunstwerken van Louise Bourgeois. Vintage schemerlamp en bijzettafeltjes met daarop een verzameling rood glaswerk.

Een hoekje met een Scandinavische vintage tafel en stoelen van Hans Wegner. Op tafel staan een antieke kan en een kan van Nicola Tassie. De stoffen rode kool is een ontwerp uit de collectie Vegetables van ontwerpduo Scholten & Baijings. Op de wand hangen kunstwerken van Paul Drissen (links) en Marc Kent. Links is een bureaulamp van Jielde te zien (Fens Decor). De vloerplint bestaat uit antieke beschilderde Hollandse tegels met bloemen en insecten.

Landschapsarchitect Ernst van der Hoeven geeft samen met kunstenaar Frank Bruggeman en vormgeefster Samira Ben Laloua het blad Club Donny uit, dat enkele malen per jaar verschijnt. Het onderwerp: de persoonlijke beleving van natuur in een stedelijke omgeving, hoe die natuur zich ook manifesteert. Het Engelstalige tijdschrift verwelkomt bijdragen van fotografen, schrijvers en ontwerpers, waardoor de invulling elke keer anders is. Ter gelegenheid van de Biënnale 2011 in Venetië werd Ernst van der Hoeven gevraagd een groene folly te ontwerpen die voor het Nederlandse paviljoen moest komen, waarvan het resultaat hier te zien is. Het bouwsel bestaat uit een achthoekige etagère gevuld met honderden verschillende planten in Variegata-cultivars, veelal met een meerkleurige bladtekening. Daarmee verwijst hij naar de opzet van wereldtentoonstellingen in vroeger tijden, die een belangrijk entertainment-aspect hadden. De Venetiaanse Biënnale wisselt de thema's kunst en architectuur af, dit jaar is kunst aan de beurt.

Ernst van der Hoeven
www.ernstvanderhoeven.com
Biennale Arte
nog t/m 27 november 2011, www.labiennale.org

